ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ НОМИДАН ХАЛ КИЛУВ КАРОРИ

Бухоро тумани

2024 йил 23 февраль

Бухоро туманлараро иктисодий суди судья М.Махсудова раислигида, судья ёрдамчиси С.Жахоновнинг котиблигида, даъвогар "Bahor Chance Textile" масъулияти чекланган жамиятининг жавобгар "Фозилбек" фермер хўжалигига нисбатан асосий карздорликни ундириш тўгрисидаги даъво аризаси юзасидан кўзғатилган иктисодий ишни палата вакили М.Қодиров (ишончнома ва буйрук асосида)нинг иштирокида, ўз биносида, очик суд мажлисида кўриб чикиб, куйидагиларни

АНИКЛАДИ:

"Bahor Chance Textile" масъулияти чекланган жамияти (бундан кейин матнда даъвогар деб юритилади) ва "Фозилбек" фермер хўжалиги (бундан кейин матнда жавобгар деб юритилади) ўртасида 2022 йил 10 февраль куни 276-сонли пахта хомашёси ва уруғлик пахта етказиб бериш ҳамда харид қилиш бўйича фьючерс шартномаси имзоланган.

Шартномага кўра даъвогар жавобгарга агротехника тадбирларини амалга ошириш учун аванс пуллари ҳамда моддий техника ресурслари етказиб берилишини таъминлаши, жавобгар эса пахта маҳсулотларни белгиланган тартибда етказиб бериши лозим бўлган.

Даъвогар шартнома шартларига асосан жавобгарга бўнак пулларини кўчириб, моддий техника ресурслари билан таъминлаган бўлсада, бирок жавобгар мажбуриятини тўлик бажармасдан, пахта махсулотларини етказмасдан келган.

Даъвогар судга даъво аризаси билан мурожаат қилиб, жавобгардан 57.831.255 сўм асосий қарздорликни ундириб беришни сўраган.

Суд мажлисида даъвогар вакили даъвони қувватлаб, уни тўлиқ қаноатлантиришни сўради.

Ўзбекистон Республикаси Иқтисодий процессуал кодексининг (бундан буён матнда ИПК деб юритилади) 128-моддасига кўра агар суд иқтисодий суд ишларини юритиш иштирокчиси ўзига юборилган ажримнинг кўчирма нусхасини олганлиги ёки ушбу Кодексда назарда тутилган бошқа усулда хабардор қилинганлиги тўғрисида суд мажлиси бошлангунига қадар маълумотларга эга бўлса, ушбу иштирокчи тегишли тарзда хабардор қилинган деб ҳисобланади.

ИПКнинг 170-моддасининг учинчи қисмида иш муҳокамасининг вақти ва жойи тўғрисида тегишли тарзда хабардор қилинган жавобгар, учинчи шахслар суд мажлисига келмаса, низо уларнинг йўқлигида ҳал қилиниши мумкинлиги белгиланган, шундан келиб чиқиб, суд низони жавобгарнинг иштирокисиз кўриб чиқишни лозим топади.

Суд, даъвогар вакилининг тушунтиришларини ва иш хужжатларини атрофлича мухокама қилган ҳолда даъвони қисман қаноатлантиришни лозим топади.

Ишдаги ҳужжатлардан аниқланишича, тарафлар ўртасида 2022 йил 10 февраль куни 276-сонли пахта хомашёси ва уруғлик пахта етказиб бериш ҳамда ҳарид қилиш бўйича фьючерс шартномаси имзоланган. Шартномага кўра даъвогар жавобгарга маҳсулот учун бўнак пули кўчириш ҳамда моддий техника ресурслари билан таъминлаш, жавобгар эса маҳсулотни даъвогарга етказиш мажбуриятини олган.

Жавобгар маҳсулотларни ўз вақтида етказмаганлиги сабабли даъвогарнинг олдида 57.831.255 сўм асосий қарздорликюзага келган.

Ўзбекистон Республикаси Фуқаролик кодекси (матнда ФК деб юритилади)нинг 236-моддасида мажбуриятлар мажбурият шартларига ва қонун ҳужжатлари талабларига мувофик, бундай шартлар ва талаблар бўлмаганда эса - иш муомаласи одатларига ёки одатда кўйиладиган бошка талабларга мувофик лозим даражада бажарилиши кераклиги мустаҳкамланган.

ФК 333-моддаси биринчи қисмига кўра қарздор айби бўлган такдирда мажбуриятни бажармаганлиги ёки лозим даражада бажармаганлиги учун, агар қонун ҳужжатларида ёки шартномада бошқача тартиб белгиланмаган бўлса, жавоб беради.

ФК 465-моддасининг биринчи қисмига мувофиқ, контрактация шартномасига мувофиқ қишлоқ хўжалиги махсулотини етиштирувчи қишлоқ хўжалиги махсулотини кайта ишлаш ёки сотиш учун бундай махсулотни харид қиладиган шахсга — тайёрловчига шартлашилган муддатда топшириш (топшириб туриш) мажбуриятини олади, тайёрловчи эса бу махсулотни қабул қилиш (қабул қилиб туриш), унинг ҳақини шартлашилган муддатда муайян баҳода тўлаш (тўлаб туриш) мажбуриятини олади.

ФК 466-моддасининг биринчи қисмига кўра, қишлоқ хўжалиги махсулотини етиштирувчи ўстирилган (ишлаб чиқарилган) қишлоқ хўжалиги махсулотини тайёрловчига контрактация шартномасида назарда тутилган миқдор ва ассортиментда топшириши шарт.

Суд даъвогарнинг 57.831.255 сўм асосий қарз ундириш ҳақидаги даъво талабини муҳокама қилиб, мавжуд қарздорлик ишдаги ҳужжатлар билан ўз тасдиғини топишини эътироф этган ҳолда, мазкур даъво талабини тўлиқ қаноатлантиришни лозим топади.

ИПК 118-моддасининг биринчи қисмида суд харажатлари ишда иштирок этувчи шахсларнинг қаноатлантирилган даъво талаблари миқдорига мутаносиб равишда уларнинг зиммасига юклатилиши лозимлиги белгиланган.

"Давлат божи тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни билан тасдикланган "Давлат божи ставкаларининг микдорлари" 2-бандининг "а" кичик бандига кўра, мулкий хусусиятга эга даъво аризаларидан даъво бахосининг 2 фоизи микдорида, бирок БХМнинг 1 бараваридан кам бўлмаган микдорда давлат божи тўланиши лозим.

Суд юқоридагилардан келиб чиқиб, ундирилиши лозим бўлган давлат божи ва почта харажатларини мухокама қилиб, жавобгардан даъвогар фойдасига олдиндан тўланган 34.000 сўм почта харажатини, Республика бюджетига 1.156.625,1 сўм давлат божи ундиришни лозим топади.

Юқоридагиларга кўра, ИПКнинг 112, 114, 118, 157, 176-179-моддаларини кўллаб, суд

КАРОР КИЛДИ:

Даъво аризаси тўлик қаноатлантирилсин.

"Bahor Chance Textile" масъулияти чекланган жамияти фойдасига "Фозилбек" фермер хўжалигидан 57.831.255 сўм асосий қарздорлик ва олдиндан тўланган 34.000 сўм почта харажатлари ундирилсин.

"Фозилбек" фермер хўжалигидан Республика бюджетига 1.156.625,1 сўм давлат божи ундирилсин.

Ҳал қилув қарори қонуний кучга киргач, ижро варақалари берилсин.

Даъвонинг қолган қисми қаноатлантиришдан рад этилсин.

Мазкур ҳал қилув қарори устидан шу суд орқали Бухоро вилоят судига бир ой муддат ичида апелляция тартибида, қонуний кучга киргач кассация тартибида шикоят келтириш мумкин.

Судья

М.Махсудова

